

[Főoldal](#) > ... > [Bírósági Eljárások](#) > [Polgári Ügyek](#) > [Bizonyításfelvétel](#) > Netherlands

Bizonyításfelvétel

 Hollandia

Tartalomszolgáltató:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 A bizonyítási teher

A holland eljárásjog azon az elven alapul, amely szerint „ha valaki valamilyen tényt állít, neki kell azt bizonyítania”. Ez azt jelenti, hogy a törvényes célokból tényekre vagy jogokra hivatkozó személy viseli e tények vagy jogok bizonyításának terhet. Mindazonáltal a bizonyítási teher különös jogszabályok vagy az észszerűség és tisztesség elve alapján megfordulhat.

1.1 Melyek a bizonyítási teherre vonatkozó szabályok?

A polgári perrendtartásról szóló törvénykönyvben (*Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*) szereplő, bizonyítékokra vonatkozó törvényi szabályozást kell alkalmazni az eljárást megindító irat alapján indult eljárásokban és a kérelemre induló eljárásokban, kivéve, ha az ügy jellege ezt nem teszi lehetővé. E szabályok nem kötelezőek az ideiglenes intézkedés iránti eljárásokban, és nem alkalmazandók automatikusan a választottbírói eljárásokban sem. A választottbírói eljárásokban azonban a felek megállapodhatnak e szabályok alkalmazásában.

A bizonyítékokra vonatkozó törvényi szabályozás a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 149–207. cikkében található.

1.2 Vannak-e olyan szabályok, amelyek bizonyos tények tekintetében mentesítenek a bizonyítási teher alól? Milyen esetekben? Lehetséges-e egy konkrét jogi vélelmet bizonyítással megdönteni?

Az egyik fél által állított, az ellenérdekű fél által nem (kellően) megcáfolt tényeket a bíróságnak bizonyítottként kell kezelnie. Mindazonáltal ez alól léteznek kivételek, azok a helyzetek, amelyekben ennek elfogadása olyan jogkövetkezményekkel járna, amelyek nem állnak szabadon a felek rendelkezésére. Ez esetben a bíróság bizonyíték benyújtását követelheti.

Nincs szükség az olyan tények vagy körülmények bizonyítására, amelyek köztudomásúak, vagy amelyek az általános tapasztalatokra vonatkozó szabályok részét képezik. Ezeket a bíróság attól függetlenül figyelembe veheti, hogy azokra a felek hivatkoznak-e. A „köztudomású tények vagy körülmények” olyan tények vagy körülmények, amelyeket bármely átlagember ismer vagy ismerhet. Az „általános tapasztalatokra vonatkozó szabályok” olyan ismeretet és tapasztalatot jelentenek, amellyel a holland társadalomban minden polgár rendelkezik. Ehhez hasonlóan nincs szükség azon tények bizonyítására sem, amelyeket a bíróság az eljárás során ismer meg (eljárási tények).

Jogszabály vélelmeket állapíthat meg. Egyes tények vagy körülmények annyira valószínűnek minősülnek, hogy az arra hivatkozó fél nem köteles azok tekintetében (további) bizonyítékokkal szolgálni. A bíróság emellett az általános tapasztalatokra vonatkozó szabályokat is alkalmazhatja annak érdekében, hogy az előtte hivatkozott bizonyos tények alapján vélelmeket állítson fel. Ebben az esetben az ellenérdekű félnek nincs lehetősége a vélelem megdöntésére. Számos különös szabályozás alá tartozó ügy létezik. Két példa: a közúti közlekedési jogszabályok szerint az a járművezető, aki elüt egy kerékpárost vagy egy gyalogost, köteles a károkért

kártérítést fizetni, kivéve, ha bizonyítani tudja, hogy a baleset elháríthatatlan külső okból következett be. Egy másik példa az az eset, amelyben a munkavállaló kártérítést követel a munkavégzés során elszenvedett káráért. Ebben az esetben a munkáltató köteles a kárt megtéríteni, kivéve, ha bizonyítani tudja, hogy nem mulasztotta el a megkövetelt gondosságot, vagy a kárt a munkavállaló szándékos cselekedete vagy tudatos gondatlansága okozta.

1.3 Milyen mértékben kell a bíróságnak meggyőződnie valamely tényről ahhoz, hogy ítéletét e tény fennállására alapozza?

A bíróság - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - szabadon értékelheti a bizonyítékokat. Ezen eltérő rendelkezés a bizonyítékok meggyőző bizonyító erejével kapcsolatos szabályokat érinti. Meggyőző bizonyítékok esetén a bíróság köteles egyes bizonyítékokat valósnak elfogadni, vagy legalább figyelembe venni azok értékét. Ez esetben is lehet ugyanakkor ellenbizonyítással élni.

A bíróság a határozatát kizárólag olyan tényekre alapozhatja, amelyek megfelelnek a bizonyítási szabályoknak.

2 A bizonyításfelvétel

2.1 A bizonyításfelvétel minden esetben valamelyik fél kérelmére történik, vagy bizonyos esetekben a bíró maga is kezdeményezheti azt?

Bizonyos esetekben (könyvvizsgálat, tanúvallomás) a felek valamelyikének indítványára a bíróság a másik félre hárítja a bizonyítási terhet. A bíróság ezt hivatalból, saját kezdeményezésére is megteheti.

Ehhez hasonlóan a bíróság a felek valamelyikének indítványára vagy hivatalból elrendelheti szakértői jelentés készítését, illetve valamely helyszín megtekintését vagy megvizsgálását. A szakértőt a bíróság jelöli ki, a szakértő a bíróság számára készíti el jelentését, és a bíróság az, amely lefolytatja a helyszíni vizsgálatokat. A felek kötelesek együttműködni a szakértői jelentés elkészítésében.

A felek mind a szakértői jelentések, mind a helyszíni vizsgálatok esetében jogosultak álláspontjaik ismertetésére és indítványok előterjesztésére.

2.2 Ha a bíróság helyt ad a fél bizonyításfelvételre vonatkozó kérelmének, mik a következő lépések?

Az a fél, akinek a részére a bíróság engedélyezi a bizonyítékok benyújtását, vagy akinek a bizonyítási terhet viselnie kell, köteles a hivatkozott tényekre és/vagy körülményekre vonatkozó bizonyítékok benyújtására. Az ellenérdekű fél - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - minden esetben jogosult az ellenkező bizonyítására.

2.3 Mely esetben utasíthatja el a bíróság a fél bizonyításfelvételre irányuló kérelmét?

A bíróság nem fogadja el a bizonyítékot, ha az az ügyben nem releváns, nem kellően részletes (túl általános), határidőn túl kerül benyújtásra (elkésett) vagy jelentéktelen. A benyújtott bizonyítékot nem lehet annak feltételezett eredménye alapján figyelmen kívül hagyni.

2.4 Milyen bizonyítási eszközök léteznek?

Hollandiában a szabad bizonyítás elve érvényesül, vagyis főszabály szerint bizonyítékot - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - bármilyen megfelelő formában be lehet nyújtani. A jogszabály meghatározza a bizonyítékok egyes formáit (nem kimerítő jellegű felsorolás): Ezek a következők:

- közjegyzői okiratok és ítéletek;
- könyvvizsgálat, nyilvántartások és dokumentumok vizsgálata;
- tanúvallomások;
- hivatalos vagy szóbeli szakértői jelentések, valamint
- helyszíni vizsgálatok és helyszínek felkeresése.

2.5 Milyen módon vehető fel a tanúk vallomása, és különbözik-e ez a szakértő tanúk meghallgatásától? Melyek az írásbeli bizonyítékok és a szakértői jelentések/vélemények benyújtásának szabályai?

A tanúvallomásra a jogszabályban meghatározott esetekben kerülhet sor, és azt a bíróság a felek valamelyikének indítványára vagy hivatalból rendelheti el. A felek is tanúvallomást tehetnek (lásd a lenti 3. pontot). Amennyiben tanúvallomás szükséges, a felek jelölik meg a tanúkat.

A bizonyíték benyújtása tanúvallomás formájában történik. Annak felvételére szóbeli vallomásként, a bíróság ülésén kerül sor. A tanúvallomás kizárólag akkor fogadható el bizonyítékként, ha olyan tényekre vonatkozik, amelyekről a tanú személyes ismeretekkel rendelkezik. A tanúvallomást kérelmező fél számára akkor teszik ezt lehetővé, ha a bizonyítandó tények ellentmondásosak, és ez segítheti az ügy eldöntését.

A szakértők a felek valamelyikének indítványára vagy a bíróság saját kezdeményezésére nyújthatják be írásban vagy adhatják elő szóban jelentésüket (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 194. cikke). Írásbeli jelentés esetén a bíróság határidőt szab annak benyújtására. Szóbeli jelentés esetén a szakértő a tárgyalásra kitzűzött napon adja elő a bizonyítékot.

2.6 Van-e olyan bizonyítási mód, amely erősebb a többinél?

Különbséget kell tenni a meggyőző és a nem meggyőző bizonyítékok között. Meggyőző bizonyíték esetében a bíróság köteles valószínűsíteni a bizonyíték tartalmát vagy elismerni az adott bizonyíték jogszabályban meghatározott bizonyító erejét. Jogszabály eltérő rendelkezése hiányában a meggyőző bizonyítékkal szemben is lehetőség van ellenbizonyításra. Meggyőző bizonyítékok például a hiteles közjegyzői okiratok és a büntetőbíróságok által hozott ítéletek. A bíróság szabadon állapíthatja meg a nem meggyőző bizonyítékok bizonyító erejét.

2.7 Van-e kötelezően előírt bizonyítási mód egyes tények bizonyítására?

Egyes esetekben meghatározott dokumentumok teljes bizonyító erejű bizonyítéknak minősülnek. Bizonyos esetekben az írásos dokumentum elengedhetetlen egyes jogok létrejöttéhez. Erre példa a házassági szerződés vagy a végrendelet. A közjegyző által készített házassági szerződés vagy végrendelet fennállása közjegyzői okirat benyújtásával bizonyítható. Fiókvégrendelet is bizonyítékként szolgálhat. A fiókvégrendelet olyan kézzel írott, keltezett és aláírt dokumentum, amely az örökgyógyó végakarát tartalmazza. E végakarathoz tartozhat többek között ruházat, ékszerek, konkrét háztartási tárgyak és meghatározott könyvek örökül hagyására. A fiókvégrendeletet nem kell közjegyzői okirattal hitelesíteni.

2.8 Kötelezi-e a jog a tanúkat a vallomástételre?

Főszabály szerint bárki, akit jogszabály vallomás megtételére kötelez, köteles azt megtenni. A kötelezettség a tárgyaláson való megjelenésre és a bíróság előtt a megkövetelt nyilatkozatok valósághű megtételére irányul.

2.9 Milyen esetben tagadhatják meg a vallomástételt?

Bizonyos esetekben a mentesség állhat fenn a vallomástételi kötelezettség alól.

A felek egyikével szoros személyes kapcsolatban álló személyek mentességet kérhetnek a vallomástételi kötelezettség alól. Ezek közé tartoznak a felek (voltage) házastársai vagy (voltage) bejegyzett élettársai, a felek vér szerinti vagy házasság révén szerzett rokonai vagy e személyek házastársa vagy bejegyzett élettársa a második áig - szülők, gyermekek, nagyszülők, unokák, valamint testvérek.

A tanúk emellett akkor is hivatkozhatnak a mentességre, ha a konkrét kérdés megválaszolásával a tanú saját magát, felmenői vagy leszármazói ágon, illetve oldalági rokona esetén második, illetve harmadik fokig vérrokonát vagy házasság révén szerzett rokonát, e személy (voltage) házastársát vagy (voltage) bejegyzett élettársát annak a kockázatnak tenné ki, hogy velük szemben büntetőeljárás indul (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 165. cikkének (3) bekezdése).

Emellett szakmai alapon is lehetőség van mentességre. Ez azokat a személyeket illeti meg, akik hivatásuk, foglalkozásuk vagy egyéb státuszuk (például papok, orvosok, ügyvédek és közjegyzők) folytán fennálló

megkülönböztetett kapcsolataik miatt kötelesek titoktartásra.

2.10 Alkalmazható-e szankció a tanúskodást megtagadó személlyel szemben, illetőleg a személy kényszeríthető-e a vallomástételre?

Amennyiben a tanút tértivevényes levélben idézik a tárgyalásra, és azon nem jelenik meg, a bíróság az érintett fél kérelmére kitűzhet egy időpontot, amelyre a tanút meg kell idézni (bírói végrehajtó által történő kézbesítés). Amennyiben a tanú ekkor sem jelenik meg, a bíróság elrendelheti, hogy a rendőrség vezesse a tanút a bíróság elé. Amennyiben a tanú megjelenik, de megtagadja a vallomástételt, az érintett fél kérheti a bíróságtól, hogy a bíróság megsértése miatt rendelje el a tanú előzetes letartóztatását. A kérelmező félnek kell ezt követően megfizetnie az előzetes letartóztatással összefüggő költségeket. A bíróság csak akkor rendeli el az előzetes letartóztatást, ha úgy ítéli meg, hogy az az igazság felderítésére tekintettel indokolt.

2.11 Van-e olyan személy, akitől nem szerezhető be tanúvallomás?

Főszabályként minden személy köteles vallomást tenni, kivéve azokat, akik mentességre jogosultak (lásd a 2.9. kérdésre adott választ).

2.12 Mi a bíró és a felek szerepe a tanú kihallgatásában? Milyen feltételekkel tehető tanúvallomás videokonferencia útján vagy egyéb technikai eszközök segítségével?

A bíróság hallgatja meg és kérdezi ki a tanúkat. A felek és ügyvédek is feltehetnek kérdéseket a tanúknak. A bíróság hivatalból vagy a felek valamelyikének indítványára szembesítheti a tanúkat egymással vagy a felekkel. A tanú vallomástételét követően a bíróság kérdéseket tehet fel a feleknek, és a felek egymástól is kérdezhetnek.

A bizonyításra vonatkozó holland szabályok nem tartalmaznak különös rendelkezéseket a videokonferenciára vonatkozóan. A holland jog nem zárja ki ezt az eljárást, és nem merülnek fel gyakorlati nehézségek a videokonferencia lefolytatása tekintetében. Erről a bíróság dönt.

3 A bizonyítékok értékelése

3.1 Ha az egyik fél nem jogszerűen szerezte be a bizonyítékokat, vonatkozik-e valamilyen korlátozás a bíróságra az ítélethozatallal kapcsolatban?

A jogellenes bizonyítékokat jogellenesen megszerzett és jogellenesen felhasznált bizonyítékokra lehet felosztani. Amennyiben a bizonyítékot jogellenesen szereztek, ez nem jelenti azt, hogy annak felhasználása is minden esetben jogellenes. Minden esetben a bíróság jogosult annak eldöntésére, hogy a bizonyítékot jogellenesnek kell-e tekinteni.

3.2 Ha félként veszek részt az ügyben, bizonyítéknak számít-e a nyilatkozatom?

A felek félként is meghallgathatók az ügyben, de ezt követően az általuk tett nyilatkozatok nem minősülnek a tanúként meghallgatott fél mellett szóló bizonyítéknak, kivéve, ha a vallomástétel célja egyéb, nem teljes körű bizonyítékok pontosítása (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 164. cikkének (2) bekezdése).

Last update: 10/05/2024

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.